

Veldwerktraining deel 4

Veldwedstrijden

Wat is een veldwedstrijd?

Een veldwedstrijd voor staande honden is een wedstrijd, waarop jachthonden in het vrije veld, jagend vóór het schot, op levend wild, worden beoordeeld naar de mate waarin zij effectief, op raseigen wijze en in samenwerking met hun voorjager werken.

Doelstelling

Veldwedstrijden hebben in eerste instantie ten doel:

Het beoordelen van de kwaliteit van het geleverde werk van de deelnemende honden;
Het in wedstrijdverband vergelijken van de geleverde prestaties van de deelnemende honden.

Het uiteindelijke doel is selectie van meest geschikt fokmateriaal, waardoor het gebruik van goede honden en daarmee de weidelijkheid ter jacht wordt bevorderd en het raseigen karakter behouden wordt.

Soorten veldwedstrijden

Jeugd

Tijdens jeugdwedstrijden wordt de natuurlijke aanleg van de hond beoordeeld. Dat betekent niet dat je zonder training daar naartoe kunt gaan met de instelling 'We zien wel wat hij doet. Het gaat tenslotte om natuurlijke aanleg'. Je moet je hond wel degelijk trainen. Die beoordeling van de aanleg houdt in dat de keurmeesters door onvolkomenheden in de dressuur heen kijken. Komt de hond niet onmiddellijk op de fluit, geen probleem; gaat hij achter een haas aan, geen probleem; stoot hij zelfstandig het wild uit nadat hij het heeft voorgestaan, geen probleem. Wat hij wel moet doen is met intentie jagen, laten zien dat hij in contact is met zijn voorjager, met een hoge kophouding op zoek is naar wild, een redelijke veldaanpak heeft en uiteraard tot voorstaan komt. Bij jeugdveldwedstrijden moet je zelf nadat de hond heeft voorgestaan met een alarmpistooltje schieten. Het gaat hierbij niet om steadiness bij het schot maar om het testen van angst voor het schot.

Jeugdwedstrijden staan open voor honden vanaf 9 maanden op de datum van de wedstrijd tot 24 maanden bij aanvang van het betreffende seizoen.

Het voorjaarsseizoen opent op 28 februari. Het najaarsseizoen op 1 juli.

Even een rekenvoorbeeldje. Is je hond geboren op 15 juni 2008 dan mag hij vanaf 15 maart 2009 meedoen aan jeugdwedstrijden, het daarop volgende najaar en het voorjaar van 2010. Het najaar van 2010 mag hij niet meer meedoen omdat hij voor 1 juli 2010 de leeftijd van 24 maanden bereikt heeft.

Openklas

In de openklas heb je nationale kampioenschapswedstrijden (CACT) en internationale kampioenschapswedstrijden (CACIT). In Nederland zijn ze iets minder streng op de nationale dan op de internationale wedstrijden. Dat houdt meestal alleen in dat je op de nationale wedstrijden 1 stuk veerwild dat in je veld zat mag missen. Overigens wordt deze fout de hond wel aangerekend. Mist de hond op een internationale wedstrijd een fazant of patrijs die in zijn veld zat, dan betekent dat einde van de wedstrijd voor jouw hond.

Van een hond die uitgebracht wordt in de open klas wordt verwacht dat hij:

- energiek en duidelijk met intentie jaagt;
- werkt met een hoge kophouding (niet snuffelt);
- het aangewezen veld volledig afzoekt (veldaanpak);
- het aanwezige wild voorstaat;
- hazen en ander wild respecteert;
- constant onder appèl van de voorjager is;
- steady is bij het opgaan van wild en bij het schot;
- een eventueel apport correct uitvoert.

Tijdens een open klas wedstrijd worden zowel de hond als de voorjager beoordeeld.

Tijdens de voorjaarswedstrijden moet je zelf bij het opvliegen van het wild, nadat de hond het heeft voorgestaan, schieten met een alarmpistool. De steadiness op het schot wordt beoordeeld. Schiet je niet, of weigert je pistooltje, dan telt je 'punt' (het voorstaan) niet en kun je dus ook geen kwalificatie krijgen.

In het najaar loopt er in de open klas iemand met een geweer met de keurmeester mee. Als de hond tot voorstaan is gekomen zal hij het wild schieten en moet de hond het apporteren. Of hij het wild daadwerkelijk schiet, of dat hij

enkel een "gat in de lucht" schiet hangt af van de afspraken die er gemaakt zijn met de jachtcombinatie over het schieten van wild. Vaak zijn volwassen hanen wel vrijgegeven maar de hennetjes niet. Ook hangt het er natuurlijk vanaf of hij een veilig schot kan afgeven. Het is de jager zijn taak om een goede positie in te nemen om het wild te kunnen schieten. Daar hoeft jij je niet druk over te maken. Je moet hem wel de gelegenheid geven dichtbij genoeg te komen terwijl je hond voorstaat. Als het wild geschoten wordt moet de hond plaats houden tot dat het wild de grond raakt (hij moet steady zijn), dan mag je de hond uitsturen om te apporteren terwijl jij op je plaats blijft.

Wordt het wild, om wat voor reden dan ook, niet geschoten en heeft de hond verder goed gelopen en een correct punt gescoord, dan wordt je later waarschijnlijk opgeroepen voor een koud apport. Dit is altijd heel simpel. Vergelijkbaar met het apport van het konijn tijdens de KNJV proeven.

Een open klas wedstrijd staat open voor honden vanaf 9 maanden. Vaak worden zulke jonge honden niet in de open klas uitgebracht omdat ze nog niet aan de hoge eisen kunnen voldoen die gesteld worden aan de hond in deze klasse.

Novice

De novice klasse is eigenlijk een soort tussenklasse tussen jeugd en open. Er wordt gekeurd naar de open klas standaard maar dan ietsje soepeler. In de open klas moet de hond volledig steady zijn als het wild opvliegt nadat hij het heeft voorgestaan. Hij mag dus geen stap meer zetten. In de novice worden een paar stappen getolereerd. Echter geen tientallen meters. In de jeugd mag de hond zelfstandig uitstoten zonder dat jij naast de hond hebt kunnen komen. Dat is in de novice niet toegestaan.

In de open klas mag de hond maximaal 50m achter een haas, in de jeugd kilometers. In de novice wordt iets meer dan 50m nog getolereerd maar echt veel meer moet het niet worden. Bij de novice in het najaar wordt het wild ook geschoten en moet de hond dit apporteren. In het voorjaar moet je zelf schieten met een alarmpistool.

Oftewel, novice klasse is gewoon heel streng. En als je zover bent dat je hond aan de novice eisen kan voldoen, dan is het maar een kleine stap om hem zo ver te krijgen dat hij aan de open klas eisen voldoet.

Novice wedstrijden staan open voor honden die te oud zijn om deel te kunnen nemen in de jeugd en die nog geen kwalificatie hebben behaald in een open klas wedstrijd.

Het enige echte voordeel van de novice klasse is, is dat je in het voorjaar zowel op patrijs als fazant kunt scoren.

Daarmee komen we gelijk bij de wildsoorten waarop je een 'punt' kunt scoren.

Wild

Tijdens een veldwedstrijd wordt gewerkt op veerwild. Patrijzen en fazanten. Staat je hond voor op een haas, dan is dat prima maar het levert je geen 'punt' op en dus ook geen diploma.

In jeugdveldwedstrijden wordt zowel in het voorjaar als in het najaar gewerkt op patrijs en fazant. Voor de novice wedstrijden geldt dat ook.

In de open klas kun je echter in het voorjaar enkel scoren op patrijs. Staat je hond voor op een fazant, dan telt dat niet als een 'punt' maar het wordt wel meegenomen in de eindbeoordeling. Dus als hij nadat hij voorgestaan heeft op een fazant ook nog eens voorstaat op patrijs dan wordt ook die actie op fazant meegenomen in de beoordeling. Een vreemde regel, maar goed, het is niet anders. Voordeel van deze regel is dat fouten die op fazanten gemaakt worden niet zorgen voor uitsluiting. Mist hij een fazant. Geen probleem. Mist hij een patrijs, dan heb je wel een probleem. In het najaar tellen wel beide wildsoorten.

Gewas

In het voorjaar loop je in velden met jonge tarwe, op oude maïsstoppels of kaal geploegd land. Geploegd land klinkt misschien vreemd maar patrijzen zitten er graag. Hazen trouwens ook. Er is echter weinig tot geen dekking dus je zult een hond moeten hebben die breed en in hoog tempo jaagt en op grote afstand de geur van wild opneemt (50m). Kan hij dat niet, dan nadert hij de patrijzen te dicht en vliegen ze op voordat de hond tot voorstaan is gekomen.

In het najaar kun je suikerbieten, aardappelen, graanstoppels en groenbemester verwachten.

Het is dus zaak om je hond aan al dit soort gewassen bloot te stellen in de training. Veel honden schrikken terug van suikerbieten en aardappelen omdat het zo moeilijk loopt (voor jezelf trouwens ook). Als de hond een paar keer succes gehad heeft in een gewas zal hij begrijpen dat daar wild te vinden is en het zonder aarzelen gewoon afjagen.

SUIKERBIETEN

AARDAPPELEN

Rubrieken

Nog een klein beetje theorie voordat we aan een wedstrijddag beginnen.

Er zijn naast de wedstrijdsoorten als jeugd, open klas en novice, ook nog wedstrijdvormen. In Nederland zijn de verschillende jachthondenrassen ingedeeld in rubrieken. Rassen zijn ingedeeld in een rubriek afgestemd op de natuurlijke zoekgrootte van de hond.

Britse staande honden, Pointers en Setters, jagen heel erg ruim. Zij zijn ingedeeld in rubriek A.

De Continentale staande honden zijn opgedeeld in 'ruim jagende' honden en 'minder ruim jagende' honden.

De Cesky Fousek behoort samen met rassen als de Duitse Staande Honden, Vizsla, Epagneul Breton en de Griffon Korthals bij de 'ruim jagende' honden. Dat is rubriek B, wedstrijdvorm Continentaal 1.

Honden als de Bracco Italiano, Weimaraner, Heidewachtel, Grote Munsterlander, Drentsche Patrijshond en nog wat meer zijn ingedeeld in rubriek C, wedstrijdvorm Continentaal 2.

Als je wilt inschrijven voor een wedstrijd moet je dus rekening houden met de wedstrijdvorm. Die bepaald namelijk of jouw ras wordt toegelaten. Dit staat duidelijk vermeld in de gepubliceerde wedstrijdkalender.

De wedstrijd

Het is zo ver. Je hebt je hond ingeschreven voor een veldwedstrijd. Je meldt je 's morgens bij het secretariaat. Daar krijg je een catalogus met alle ingeschreven honden. In de toespraak voor vertrek naar de velden of in de catalogus wordt de groepsindeling bekend gemaakt. Let goed op bij de instructies voor het vertrek naar de velden. Houdt de veldbegeleider en de keurmeester van jouw groep goed in de gaten. De verschillende groepen vertrekken met de auto's in colonne richting het veld. De stoet parkeert allemaal aan dezelfde kant van de weg, daar waar de eerste hond moet beginnen. Iedere hond krijgt een vers (deel van een) veld. Je blijft dus de hele dag rondrijden.

Om het wild dat in het veld zit niet te verontrusten sluit je de portieren van je auto zachtjes en praat niet luid. Waarschijnlijk zal de keurmeester even wat instructies geven voordat hij begint met de eerste hond. Houdt de hond in de auto. Hoe rustiger hij is hoe beter. Straks als hij aan de beurt is mag hij al zijn energie geven. Alle indrukken van zo'n evenement maken de hond mentaal moe.

In dit geval ben jij als 5^e aan de beurt. Wanneer nummer 3 loopt haal je je hond uit de auto. Laat hem aangeliind zijn behoefte doen. Als nummer vier loopt houd jij je gereed. Je kunt een wenk van de keurmeester verwachten als de beurt van nummer 4 beëindigd wordt. Is het een erg lang veld en verwacht je dat na nummer 4 nog veld over zal zijn waar jij moet lopen dan volg je op gepaste afstand (80m).

Als jij aan de beurt bent meld je je bij de keurmeester. Vraag welk veld voor jou is om af te jagen. De windrichting heb je onderweg naar de keurmeester al vastgesteld. Bepaal vervolgens de as van je veld. Waar liggen de interessante hoekjes (rietkantjes, luwte onder dijk etc.)? Dan laat je je hond los en jaagt het veld af zoals jij vooraf gepland had. De keurmeester loopt in principe achter je aan zonder enige aanwijzing te geven. In de openklas toetert hij even na een minuut. Hiermee geeft hij aan dat de eerste minuut verstreken is, en alles wat de hond nu fout doet telt. Hij is geen instructeur. Hij moet jou en je hond beoordelen. Als hij vindt dat je iets niet goed doet kan het zijn dat je een aanwijzing krijgt. Volg die op.

Komt je hond tot voorstaan. Dan ga je er als de wiede weer naar toe. Niet twijfelachtig gaan staan kijken 'wat doet mijn hond nou? staat ie voor? wat moet ik doen?' Daar zijn keurmeesters allergisch voor. En terecht. Als jij vindt dat je ver genoeg bent in de training om aan een wedstrijd mee te kunnen doen, dan moet je ook weten wat je moet doen als je hond voorstaat. Dat is tenslotte al zo vaak voorgekomen in de training. Op de wedstrijd gedraag je je dus niet anders dan tijdens de training. Als je je anders zou gedragen maak je je hond alleen maar onzeker. Na voorstaan (ook vals voorstaan) lijn je je hond altijd aan en gaat terug naar de keurmeester.

Als je iets niet goed gedaan hebt bij het voorstaan, zoals de hond laten couleren terwijl het wild niet meer voor de hond zit en hij voorstaat zonder dat er wat opvliegt, dan hoor je dat wel na afloop van die actie. Maar ga dus niet naar je voorstaande hond staan te kijken zonder iets te doen.

De keurmeester blaast op een toetertje als hij vindt dat je moet stoppen. Je lijnt de hond dan aan en gaat naar de keurmeester. Hij vertelt je wat er nu moet gebeuren. Misschien ben je klaar omdat je hond mooi werk heeft laten zien. Misschien is dit het einde van je beurt en mag je later nog eens terugkomen. Misschien stond de hond voor maar

vloog er niets op toen jullie samen couleerden. Als dat het geval is zal hij je zeggen de hond opnieuw in te zetten. Het kan ook zijn dat hij vindt dat je iets niet helemaal goed doet en je eventjes een paar aanwijzingen wil geven voordat jullie verder gaan. Oftewel, als de toeter gaat lijn je je hond onmiddellijk aan en meld je bij de keurmeester.

In Nederland is het in de jeugdklasse gebruikelijk dat je 2 beurten krijgt. Tenzij het de eerste beurt zo goed ging dat je op basis daarvan al een kwalificatie krijgt.

In de open- en novice wedstrijden krijg je in principe 1 beurt. Heb je in de eerste beurt geen kans gehad om te scoren en liet de hond veelbelovend werk zien dan kun je opgeroepen worden voor een 2de beurt. Een beurt duurt tussen de 10 en 15 minuten. In de jeugdklas zijn ze vaak korter omdat die honden nog niet het fysieke uithoudingsvermogen hebben om zo lang op volle toeren te jagen.

Aan het eind van de dag, zo rond 15.30-16.00 gaan alle groepen weer terug naar de plaats van samenkomst voor de prijsuitreiking. Het schrijven van de diploma's duurt meestal eventjes. Bij de prijsuitreiking geeft iedere keurmeester een verslag van de dag en de honden die in zijn groep in de prijzen gevallen zijn. Ook al ben jij niet in de prijzen gevallen met je hond, toch is het zeer verstandig naar de prijsuitreiking te gaan. Je leert hier een hoop. Je hebt de meeste honden in jouw groep kunnen zien lopen en je hoort tijdens de prijsuitreiking wat de keurmeester vond van het werk van die honden. Je leert ook waar keurmeesters op letten tijdens de beoordeling.

Kwalificaties die te behalen zijn tijdens een veldwedstrijd: Uitmuntend - hond wiens werk van zeer hoog niveau was en het gestelde ideaal zeer nabij kwam en daarvan slechts door kleine onvolkomenheden dan wel niet ernstige fouten afweek;

Zeer Goed - hond wiens werk van hoog niveau was en het gestelde ideaal wel nabij kwam doch daarvan afweek door het aantal of de graad van onvolkomenheden dan wel door een enkele ernstige fout.

Goed - hond wiens werk van behoorlijk niveau was doch door het aantal of de graad van onvolkomenheden en of fouten, dan wel door gemis aan hoge kwaliteit, te zeer van het gestelde ideaal afweek om een hogere kwalificatie toe te kennen.

Eervolle Vermelding - hond wiens werk zeer aansprekend was maar, om wat voor reden dan ook, geen kwalificatie toegekend kan worden. Een eervolle vermelding wordt gegevens ter stimulering of ter waardering.

De honden worden ook geplaatst. De hond met de hoogste kwalificatie wordt eerste van de groep. Hebben meerdere honden dezelfde kwalificatie, bijvoorbeeld 3 honden met een Zeer Goed, dan wordt de hond die het beste werk heeft laten zien 1e in de groep.

Op jeugd veldwedstrijden wordt met de kwalificatie een op de kwaliteit van het getoonde werk gebaseerde verwachting voor de toekomst uitgesproken; één en ander in relatie tot de werkeisen en de werkstijl van het betreffende ras.

Hoogte van de kwalificatie

De keurmeester bepaalt de hoogte van de kwalificatie. Onderstaand een opsomming van dingen die van invloed zijn op de hoogte van de kwalificatie.

Hoe beweegt de hond; was zijn kophouding goed; was het werktempo aan het eind van loop nog even hoog als aan het begin; hoe was de veldaanpak; hoe speelde de hond in op de terreinomstandigheden; hoe ging hij om met het aanwezige wild in het veld; werkte hij in samenwerking met zijn voorjager; hoe speelde de hond in op verwaaiing; hoe kwam hij tot voorstaan; was hij steady bij het opgaan van het wild

en bij het schot; voerde hij het apport correct uit zonder het wild te beschadigen etc.

Veldwedstrijden zijn FCI en ORWEJA gereguleerd. Het veldwedstrijd reglement kun je vinden op de website van de KNJV → Jachthonden → ORWEJA → Reglementen.

Op deze pagina wordt ook de veldwedstrijdskalender gepubliceerd. Voor het voorjaar ongeveer eind januari. Voor de najaarswedstrijden verschijnt de kalender meestal begin juli.

Voorjaarswedstrijden worden georganiseerd in maart en april, najaarswedstrijden in september en oktober.

Beide kalenders worden ook gepubliceerd in De Nederlandse Jager (het tijdschrift van de KNJV). Evenals de jachthondenproeven zitten de veldwedstrijden vaak snel vol.

Het is verstandig om eerst naar een veldwedstrijd te gaan kijken alvorens je hond in te schrijven. Praat met voorjagers, kijk naar de verrichtingen van de honden en luister naar de verhalen van de keurmeesters. Je hebt zo een betere indruk van wat van jou en de hond verwacht wordt en kun je je training daarop aanpassen.

Johan Kraay & Lotte van Dijk

Dit was het laatste deel van deze serie artikelen over veldwerk. Hopelijk heb je het met plezier gelezen en heb je steun ondervonden in de training van je hond.

Weet je een onderwerp voor een nieuw artikel of een hele serie over werken met de Cesky Fousek, dan kun je contact opnemen met de gebruikshondencommissie. We zeggen niet alle wijsheid in pacht te hebben maar we zullen ons inspannen om zo veel mogelijk te kunnen voldoen aan de vraag van onze leden. Wij zien de Fousek graag aan het werk!